This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital utgave av en bok som i generasjoner har vært oppbevart i bibliotekshyller før den omhyggelig ble skannet av Google som del av et prosjekt for å gjøre verdens bøker tilgjengelige på nettet.

Den har levd så lenge at opphavretten er utløpt, og boken kan legges ut på offentlig domene. En offentlig domene-bok er en bok som aldri har vært underlagt opphavsrett eller hvis juridiske opphavrettigheter har utløpt. Det kan variere fra land til land om en bok finnes på det offentlige domenet. Offentlig domene-bøker er vår port til fortiden, med et vell av historie, kultur og kunnskap som ofte er vanskelig å finne fram til.

Merker, notater og andre anmerkninger i margen som finnes i det originale eksemplaret, vises også i denne filen - en påminnelse om bokens lange ferd fra utgiver til bibiliotek, og til den ender hos deg.

Retningslinjer for bruk

Google er stolt over å kunne digitalisere offentlig domene-materiale sammen med biblioteker, og gjøre det bredt tilgjengelig. Offentlig domene-bøker tilhører offentligheten, og vi er simpelthen deres "oppsynsmenn". Dette arbeidet er imidlertid kostbart, så for å kunne opprettholde denne tjenesten, har vi tatt noen forholdsregler for å hindre misbruk av kommersielle aktører, inkludert innføring av tekniske restriksjoner på automatiske søk.

Vi ber deg også om følgende:

- Bruk bare filene til ikke-kommersielle formål
  Google Book Search er designet for bruk av enkeltpersoner, og vi ber deg om å bruke disse filene til personlige, ikke-kommersielle formål.
- Ikke bruk automatiske søk
  Ikke send automatiske søk av noe slag til Googles system. Ta kontakt med oss hvis du driver forskning innen maskinoversettelse, optisk tegngjenkjenning eller andre områder der tilgang til store mengder tekst kan være nyttig. Vi er positive til bruk av offentlig domene-materiale til slike formål, og kan være til hjelp.
- Behold henvisning
  Google-"vannmerket" som du finner i hver fil, er viktig for å informere brukere om dette prosjektet og hjelpe dem med å finne også annet materiale via Google Book Search. Vennligst ikke fjern.
- Hold deg innenfor loven
  Uansett hvordan du bruker materialet, husk at du er ansvarlig for at du opptrer innenfor loven. Du kan ikke trekke den slutningen at vår vurdering av en bok som tilhørende det offentlige domene for brukere i USA, impliserer at boken også er offentlig tilgjengelig for brukere i andre land. Det varierer fra land til land om boken fremdeles er underlagt opphavrett, og vi kan ikke gi veiledning knyttet til om en bestemt anvendelse av en bestemt bok, er tillatt. Trekk derfor ikke den slutningen at en bok som dukker opp på Google Book Search kan brukes på hvilken som helst måte, hvor som helst i verden. Erstatningsansvaret ved brudd på opphavsrettigheter kan bli ganske stort.

Om Google Book Search

Googles mål er å organisere informasjonen i verden og gjøre den universelt tilgjengelig og utnyttbar. Google Book Search hjelper leserne med å oppdage verdens bøker samtidig som vi hjelper forfattere og utgivere med å nå frem til nytt publikum. Du kan søke gjennom hele teksten i denne boken på `http://books.google.com/`

7671
14

WIDENER
HN SR7P +

eiberg · Gerts Have · 1894

Scan 7671.14

Harvard College
Library

By Exchange

Gunnar Heiberg:

Gerts Have.

GERTS HAVE

KOMEDIE I FIRE AKTER

AF

GUNNAR HEIBERG

LIBRARY
—OF—
GISLE BOTHNE
No,..............................

KRISTIANIA OG KJØBENHAVN
ALB. CAMMERMEYERS FORLAG
(LARS SWANSTRØM)
1894

Scan 7671.14

HARVARD COLLEGE LIBRARY
BY EXCHANGE
NOV 15 1934

PERSONERNE

Løven
Fru Løven
Gert
Bonnevie
Fru Bonnevie
Charlotte, hendes søster
student Bull
skuespiller Seeman
dr. Fransen

Første akt.

Ude paa Gerts store gård — udkanten af en have med store græsmarker med spredte, store træer. Længst i baggrunden sees sjøen.

Første scene.

Charlotte løber efter Bonnevie. Endelig fanger hun ham, efterat de et par gange har løbet over scenen og er kommet ind igjen. Hun kaster sig om halsen paa ham. De kysser hverandre.

CHARLOTTE

(fra ham).

Er du gal, du. Fy dig!

BONNEVIE.

Det var dig, som kyssed.

CHARLOTTE.

Det var jo det, du vilde alligevel.

BONNEVIE.

Hvorfor løber du efter mig?

CHARLOTTE.

Fordi du siger, at du vil lure, når jeg bader.

BONNEVIE.

Kan du ikke like mig?

CHARLOTTE.

Det ved du godt.

BONNEVIE.

Hvorfor siger du det ikke?

CHARLOTTE.

Siger det!

BONNEVIE.

Ja!

CHARLOTTE.

Når du sidder og stirrer på mig, så stirrer jeg jo igjen.

BONNEVIE.

Hvad mener du, når du stirrer?

CHARLOTTE.

Nei, du Bonnevie!

BONNEVIE.

Sig det vel!

CHARLOTTE.

— Endskjønt jeg skammer mig lidt, fordi det er dig.

BONNEVIE.

Fordi vi er i så nær familie?

CHARLOTTE.

Pyh!

BONNEVIE.

Fordi jeg er gift?

CHARLOTTE.

Han er jo ogsaa gift.

BONNEVIE.

Løven?

CHARLOTTE

(forsøger flere gange at træde på noget, som flytter sig på jorden).

Endelig!

BONNEVIE.

Hvad var det?

CHARLOTTE.

Det var en væmmelig bille.

BONNEVIE.

En med et stort skjold?

CHARLOTTE.

Ja!

BONNEVIE.

Det var stygt gjort.

CHARLOTTE.

Ja, jeg er ikke medlem af selskabet til dyrenes beskyttelse.

BONNEVIE.

Nå — etsteds må man jo lade sine bedre menneskelige følelser få et afløb.

CHARLOTTE.

Jeg synes ikke, at andre end pene og behagelige ting skulde leve.

BONNEVIE.

Bare jeg altså?

CHARLOTTE.

Ikke bare du.

BONNEVIE.

Løven?

CHARLOTTE.

Ja — Ja!

BONNEVIE.

Må Gert leve?

CHARLOTTE.

Det er mig aldeles ligegyldigt. Han er styg — han interesserer mig ikke.

BONNEVIE.

Men det er da en pen gård, han har, — og en pen have!

CHARLOTTE.

Enfin — han har en pen have. Lad ham leve.

BONNEVIE.

Du havde vist godt af lidt ris.

CHARLOTTE.

Og du vilde vist gjerne give mig det. — Mama er så glad, hvergang jeg svarer naivt hæhæ! (Dreier sig rundt paa hælen.) Ved gud — tror jeg ikke undertiden, at jeg har selve djævlen i kroppen på mig!

BONNEVIE.

Hahaha!

CHARLOTTE.

(stærkt).

Ja! ja! Jeg ligger mange gange og ber om aftenen, men det ender med, at jeg bider i hodepuden, og så holder jeg hænderne for ørene, for det er noget, som snakker til mig, du, — formelig synger hviskende. Femten kroner om måneden til at klæ sig for, hvad kan der bli af det? Det er ingen sag, når man har det som fru Løven. Du er den eneste, som ikke gjør kur til hende. Hendes mand kunde da sandt for dyden gjerne lade være at hænge over hende, når alle de andre gjør det.

BONNEVIE.

Generer det dig?

CHARLOTTE.

Ja, hører du. Du er den eneste, som ikke gjør det. Og det er det, jeg kan like dig så godt for. Det blir ligesom lidt til mig. Det er forresten rart, du kan la være, sån som du er.

BONNEVIE.

Hun er jo min kusine.

CHARLOTTE.

Å! det er vist ikke det, som afholder dig. Apropos, du er fort blit kjed af Marie?

BONNEVIE.

For noget sludder!

CHARLOTTE.

Å—å —! Og dere har ikke været gift i mere end tre år.

BONNEVIE.

Sludder! Det kjender ikke du noget til.

CHARLOTTE.

Hahaha! (Pludselig lidenskabelig). Er jeg ikke voxen? Se på mig. Ser jeg ikke voxen ud? Så er jeg vel voxen da? Jeg ligger i mørke natten — og især her, hvor der er så mange mennesker — og lytter og stirrer, så det blinker for øinene.

BONNEVIE.

Jo du er nok voxen, Charlotte.

CHARLOTTE.

Hvorfor behandler de mig som barn da? Både Marie og mama. De bagtaler alle de unge herrer, som jeg taler med, og siger, at jeg ikke skal tro et ord af, hvad de siger, og de siger mig aldrig andet end det, som pent er; hvorfor skulde jeg ikke tro dem da? Jeg forstår meget godt, at det gik ikke an, at jeg viste mig akkurat, som jeg virkelig er. Men de skulde passe sig. Jeg er som damp, og de holder mig nede. Men du er snil. (Ind til ham). Men jeg elsker dig ikke.

BONNEVIE.

Men når du ikke elsker mig?

CHARLOTTE

(kysser ham.)

BONNEVIE.

Uf — du tar rent pusten fra mig.

CHARLOTTE.

Men det er ikke dig, jeg elsker.

BONNEVIE.

Der kommer Marie.

Anden scene.

De forrige. Fru Marie Bonnevie.

CHARLOTTE

(farer lige hen til hende).

Hvorledes lever den søde, lille, store søster? Skal du bade? Det burde du være forsigtig med, når du er så varm.

FRU BONNEVIE.

Dét er nok snarere dig, som er varm.

CHARLOTTE.

Å! det er bare solen, Marie. Solen, som bager mig. Gud, hvor deiligt og idyllisk det er her ude på landet — med træerne og skoven — og buskvexterne, — og kalvene, du Marie. Har du set dem? Du skulde se, hvorledes de hopped og løb. Haha. Se således! Jeg morer mig så storartet. Du ser på mig. Skal dere tale voxent, så er det bedst, jeg går. Hen til kalvene! (Farer ud.)

Tredje scene.

Bonnevie. Fru Bonnevie.

(Pause, hvori Bonnevie hele tiden ser på fru Bonnevie.)

FRU BONNEVIE.

Hvor barnlig hun er.

BONNEVIE.

Synes du?

FRU BONNEVIE.

Ja, synes ikke du?

BONNEVIE.

Nei. Og ikke du heller!

FRU BONNEVIE.

Charlotte tror vist, jeg er svært dum.

BONNEVIE.

Ja, hun gjør vist det.

(Liden pause.)

FRU BONNEVIE.

Jeg er så glad idag, Ludvig.

BONNEVIE.

Jeg ved det.

FRU BONNEVIE.

Om du vidste —

BONNEVIE.

Jeg ved —

FRU BONNEVIE.

Synes du, Charlotte er meget penere end jeg?

BONNEVIE.

Ja.

FRU BONNEVIE.

Pikantere?

BONNEVIE.

Ja, du så jo, at jeg kyssed hende.

FRU BONNEVIE.

Nei!

BONNEVIE.

Jo! Du maa ikke lyve, Marie. Og du lagde over, at du skulde være ædel og lade, som du ikke havde set det. Bare ikke skab dig, min skat.

FRU BONNEVIE

(smilende).

Synes du, fru Løven også er penere?

BONNEVIE.

Ja!

FRU BONNEVIE.

Alle damer?

BONNEVIE.

De fleste.

FRU BONNEVIE.

Elsker du mig ikke spor?

BONNEVIE.

Jeg liker ikke honningkage hver dag. Nu er det bedst, du går og bader. Du trænger til at afkjøles. Husk på, at jeg kyssed Charlotte, og at du så det.

FRU BONNEVIE

(idet hun går, slår ud med håndklædet).

Å, Ludvig —

BONNEVIE.

Uf, Marie!

Fjerde scene.

Bonnevie. Fru Løven. Seeman. (Lidt efter) Gert, dr. Fransen. (Tilsidst) Bull, Løven. De plukker allesammen markblomster, idet de kommer. Når de alle er kommet ind, står fru Løven midt på scenen og ser paa herrerne.

FRU LØVEN

(efter et lidet ophold, til Bonnevie, som ser på).

Det ser morsomt ud!

BONNEVIE.

Gud, hvor de anstrænger sig — og til ingen verdens nytte.

(Alle retter sig.)

FRU LØVEN.

Vil ikke du også hjælpe mig at plukke blomster til middagsbordet? Idag er det min tur at pynte.

BONNEVIE.

Nei, jeg kan ikke gå på fire i denne varmen. Jeg vil heller gå ned og snakke med Charlotte.

SEEMAN.

Ja, det er svært, så solen skinner.

BONNEVIE.

Ja, dere skulde hænge en rød lampeskjærm på den, så havde dere det som hjemme i fru Løvens kabinet! (Går.)

FRU LØVEN.

Nei, nei! Dere må ikke holde op endnu. Bordet skal være dryssende fuldt, og vi har næsten bare præstekraver og smørblomster. Vi må ha kløver og ærteblomster også.

BULL
(til Seeman).

Er De tørst kanske?

FRU LØVEN.

Ja værsgod. Gå De! Jeg holder ikke på Dem.

SEEMAN.

Unægtelig er jeg lidt tørst, men selvfølgelig haster det ikke.

FRU LØVEN.
(til Gert).

Så De tror, det er så let at få damer til at bli forelsket i sig?

GERT.

Ja!

FRU LØVEN.

Kanske De har et middel?

DR. FRANSEN.

Der er midler! Man kan hypnotisere dem!

FRU LØVEN

(til Gert).

Gives der virkelig et middel?

GERT.

Man skal sige femti ganger: Jeg elsker Dem og hundrede ganger: De er den vakreste dame, jeg har set i mit liv.

FRU LØVEN.

Skal der ikke mere til?

GERT

Har man tid og penger, skal der ikke mere til.

(Herrerne ler og modsiger.)

GERT.

Men man må forstå at sige det.

FRU LØVEN.

Man behøver ikke at mene det?

GERT.

Tilsidst mener man det lidt også. Og det er det, som er det betænkelige ved midlet.

BULL.

Det er en temmelig plat opfatning af kvinden.

DR. FRANSEN.

Jeg har aldrig hørt tale om, at Gert har kysset en dame engang.

GERT.

Det ærgrer mig i grunden også, at jeg har været så diskret. For det morsomste ved fruentimmer skal være at snakke med mandfolk om dem. Ikke sandt, hr. Bull?

BULL.

Det mente jeg før. Men ikke nu længer!

LØVEN.

Du skulde gifte dig, Gert.

GERT.

Med hvem?

LØVEN.

Med en, du elsker naturligvis.

GERT.

Hende vilde jeg ikke gifte mig med.

FRU LØVEN.

Er De forelsket?

GERT.

Nei!

LØVEN.

Du skulde tænke på at gifte dig alligevel, Gert. Det er den eneste lykke i verden.

GERT.

Men jeg er ikke forelsket.

FRU LØVEN.

De vilde jo ikke gifte Dem, hvis De var forelsket?

GERT.

Jo, da vilde jeg gifte mig, men med en anden! En fornuftig kone, et fornuftægteskab. Og så vilde jeg besøge den elskede om søndagen.

(Der lees og snakkes. Liden pause, hvori de plukker blomster.)

FRANSEN.

Der er noget i det, Gert siger. For da vilde der ikke komme så mange ulykkelige barn ind i verden heller.

(De ler.)

FRU LØVEN.

Hvorfor går De ikke hen og forelsker Dem da?

GERT.

Fordi jeg må vænne mig af med slige biting, nu jeg er blit så gammel.

DE ANDRE.

Biting. Haha.

BULL.

Nå, det er nyt. Synes De, man elsker for meget i vor tid?

GERT.

Nei, men jeg synes, man beskjæftiger sig for meget med kjærlighed.

BULL.

Sligt kan man ikke selv råde for.

GERT.

Jo man kan, hr. Bull!

FRU LØVEN.

Synes De, det er kjedeligt at tale med damer?

GERT.

Nei, jeg synes, det er meget værre at tale med mandfolk. Jeg ved altid på forhånd, hvad de vil sige. Damer siger da ialfald det modsatte. Nå, det blir man jo også snart vant til!

BULL.

De foragter altså kvinden?

GERT.

(ler først lidt).

Nei, jeg er ikke hysterisk.

BULL.

(pludselig og ivrig).

Å! omforladelse, De har kanske — jeg forstår, (besindende sig) undskyld.

LØVEN.

Haha, Bull tror naturligvis, du har været ulykkelig forelsket.

GERT.

Meget værre end det. Jeg har været ulykkelig elsket.

FRU LØVEN.

Ulykkelig elsket?

GERT.

Ja, jeg elsked ikke igjen.

FRU LØVEN

(til Bull).

De er sød, Nikken!

BULL

(glad og fornærmet).

Sød?

FRU LØVEN.

Men nu må Dere skaffe mange flere blomster.

Jeg har ikke nok på langt nær. Nei, hvor vakkert det er midt i al denne deilige skinnende solen! Se ud over sjøen. (Til Gert, smilende). De er jo interessant formelig.

GERT.

Fordi jeg ikke gjør kur til Dem?

FRU LØVEN.

Har De ikke gjort kur nu da?

GERT

(smilende).

Ja, gud ved!

FRU LØVEN.

Er det lillekonvalgræs, som står der nede i bakken?

GERT.

Ja!

FRU LØVEN.

Å, Seeman?

GERT.

Nu skal jeg gå.

FRU LØVEN.

Nei, Seeman kan jo gå, og Bull. (Imidlertid går Gert. Dr. Fransen følger med ham. Bull og Løven er lidt oppe i baggrunden.)

Femte scene.

SEEMAN.

Vilde De nu af med mig igjen! Det er næsten umuligt at få tale et øieblik med Dem alene. De hager sig fast i Dem, disse fyrene. De skulde vide, hvad jeg har fåt for et brev fra min kone idag. Hun lider så forfærdelig, stakkar, fordi hun mærker — nå! — at mine tanker er andetsteds.

FRU LØVEN.

Men herregud, så reis ned til Deres kone.

SEEMAN.

Det ved De jo godt, at jeg ikke kan. Men (i en mindre høitidelig tone) jeg har også sendt et svar, som har vasket sig.

FRU LØVEN
(leende).

Hvad skriver De da?

SEEMAN.

Jeg skriver, at hun skal passe sig.

FRU LØVEN.

Passe sig! Haha.

SEEMAN.

Ja — for hun lugger barna, ser De, hvergang

hun er jaloux. Jeg måtte klippe begge de små snaue, da de flytted på landet.

FRU LØVEN.

Og det er, fordi De elsker mig? Haha, stakkars barn.

SEEMAN.

Det går ud over de uskyldige.

FRU LØVEN.

Mig, mener De?

SEEMAN.

Min kone naturligvis! Det er nok mere alvor, end De tror. Hun er jo af god familie, datter af en præst, så hun føler sånt finere. Hun er nervøs. Og når ikke jeg er sammen med hende, så har hun alligevel ikke noget udbytte af at ligge på landet, så det kunde vi ha sparet. — Altsammen for Deres skyld, kjære, kjære, kjære frue. Lad os nu ærte de andre lidt ved, at vi to går sammen hele tiden.

FRU LØVEN.

Ja, nu går vi ned til Gert. (Går først.)

SEEMAN.

Nei, men frue da! (Efter.)

Sjette scene.

Bull og Løven kommer fremover.

BULL.

Det er skrækkeligt, så den fyren plager Deres kone. Som oftest står han bare og stirrer paa hende.

(De står og ser ud.)

LØVEN.

Ja, det er en dum maner. Og Ella liker ikke, at herrerne hænger sån over hende bestandig heller.

BULL.

Naturligvis. Jeg er sikker på, at hun heller vilde ha sig en fornuftig samtale — f. ex. med Dem eller mig.

LØVEN.

Ja! — Ialfald med mig.

BULL

(fort).

Ja naturligvis! Jeg mente heller ikke, hehe! Der er jo ingen sammenligning mellem Dem og den fæle fyren. Han skal forresten være godt likt af damer. Det er da noget, som vi mandfolk absolut ikke kan forstå.

LØVEN.

Det får vi aldrig noget ordentlig greie på nei. Det er mystik.

BULL.

Det er mystik, ja.

LØVEN.

Ja det skal gud vide.

(Tause plukker de blomster en liden stund.)

BULL

(vender sig hurtig).

Gid jeg kunde gjøre noget for Dem og Deres kone; jeg er så glad og føler mig så lykkelig over at ha gjort Deres bekjendtskab.

LØVEN

(smiler og stammer lidt forlegent.)

BULL.

Det var mere et sånt udbrud, forstår De!

LØVEN.

Tak, Bull.

BULL.

Men hvor er hun nydelig. Fin og fornem. Slank og graciøs. Koket og naturlig. Alle blir indtaget i hende, så jeg har lov til at sige det. Og som hun smiler, og så godt kjendt hun strax blir med en, og slig som hun, klog og overlegen, gjennemskuer en. Hvad? Ikke sandt?

LØVEN.

Kjære Dem, Bull — jeg ved det jo —

BULL

(trykker hans hånd).

De er lykkelig.

LØVEN.

Tak, tak, kjære Bull. Jeg er også forfærdelig stolt af hende.

BULL.

Fan, at hun skal gå med den fyren hele tiden.

LØVEN.

Ja — skal ikke vi to se at narre hende fra Seeman? Der kommer de.

BULL.

Jo.

LØVEN.

Han går og tørker sig så i panden. Han er vist tørst. Gå hen De, Bull, og foreslå at drikke et glas iskoldt af et eller andet, — så blir hun fri.

BULL.

(uforvarende).

Kunde ikke De heller. (Liden pause. Løven smiler.) Nei, naturligvis, naturligvis. (Tænker sig om). Så blir hun da fri for ham — ialfald.

(Seeman og fru Løven kommer.)

LØVEN.

Gud for en varme!

FRU LØVEN.

Jeg mærker ikke varmen.

SEEMAN.

Virkelig ikke?

BULL.

Mr. Seeman! Whisky and soda! Scotch! Ice-cold!

SEEMAN

(ubestemt).

Ja —

FRU LØVEN.

Ja, gå De bare. Saa får jeg tale lidt med min mand, han længes så efter mig.

LØVEN.

Altid.

FRU LØVEN.

Læg blomsterne henne ved skansen!

LØVEN

(idet Bull og Seeman går arm i arm).

Tak, Bull.

BULL.

Å — (De går.)

Syvende scene.

Løven. Fru Løven.

LØVEN

(ser efter dem og smiler.)

FRU LØVEN.

Hvorfor smiler du?

LØVEN.

To fluer med ét smæk.

FRU LØVEN.

Hvad?

LØVEN.

Det var mig, som fik narret dem væk.

FRU LØVEN.

Nikken er sød. Men Seeman holder jeg snart ikke ud længer. Han gjør kur med sin ulykkelige kone.

(De ler.)

FRU LØVEN.

Og hvis ikke doktoren var så forfærdelig dum.

LØVEN.

End Nikken da?

FRU LØVEN.

Han er så liden, han stakkar, så jeg har ham ligesom i plisséen bestandig.

LØVEN.

Foreløbig beholder du dem allesammen altså?

FRU LØVEN.

Ja.

LØVEN.

End mig da?

FRU LØVEN.

Er du gal?

LØVEN.

For moro skyld?

FRU LØVEN

(klapper ham).

Du er jo min mand.

LØVEN.

Ja men — ja men — (Smiler lidt forlegent.)

FRU LØVEN

(smiler og ser paa ham).

Synes du, jeg har for mange?

LØVEN

(pludselig).

Nei, gudskelov, at du har så mange

FRU LØVEN.

Der tænkte du vist ikke pent.

Ottende scene.

De forrige. Charlotte.

CHARLOTTE

(kommer løbende, stanser bråt foran fru Løven).

Jo, ved gud, De er nydelig.

LØVEN

(hen, tar Charlotte i armen).

Ja er hun ikke? (Kaster alle blomsterne over fru Løven, ser på hende). Det var flaut gjort, for det behøvedes ikke.

FRU LØVEN.

Det var pent sagt. Ikke sandt, Charlotte?

CHARLOTTE

(til Løven).

Får jeg lov at gå med Dem? For Bonnevie går efter mig hele tiden — og ærter mig og er væmmelig. Og jeg liker ikke, at han går efter mig hele tiden. (Ser ud). Jeg løb fra ham.

LØVEN.

Ja gjerne det, kjære Charlotte.

FRU LØVEN

(roper).

Doktor! Doktor!

DR. FRANSEN

(udenfor).

Ja.

FRU LØVEN.

Førstemand hen til holtet! Der er sån vakker linnealyng.

(Hun løber. Dr. Fransen kommer løbende ind og derpå ud samme vei som fru Løven.)

LØVEN

(efter hende).

Men Ella, vent nu da! Nu løber du jo fra mig igjen!

CHARLOTTE.

Kom, Løven! Der borte kommer Bonnevie.

LØVEN.

Men synes De ikke, Bonnevie er morsom da?

CHARLOTTE.

Nei.

LØVEN.

Han, som er så vittig.

CHARLOTTE.

Jeg bryr mig ikke om at høre på noget vittigt. Jeg vil heller høre på Dem.

LØVEN.

Mange tak!

CHARLOTTE.

Fy, Løven. De forstod det godt.

LØVEN.

De må ikke bli bedrøvet, Charlotte. Nei, er De gal, De! Værsgod at le! (Tar hende under armen.)

CHARLOTTE.

Gud, hvor De så efter Deres kone! Der kommer han.

LØVEN.

Bare hold Dem til mig, lille Charlotte.

(De løber.)

BONNEVIE
(udenfor).

Charlotte!

CHARLOTTE
(udenfor).

Nei!

Niende scene.

Bonnevie kommer fort ind. Omtrent samtidig kommer fra baggrunden en ung tjenestepige, net, sommerklædt.

PIGEN.

Hr. Bonnevie har ikke set godseieren?

BONNEVIE.

Nei! — De er da ikke fra landet, De, Line?

PIGEN.

Nei, jeg er inde fra byen.

BONNEVIE.

Jeg kunde tænke det. (Tar hende om livet). For en pen figur De har!

PIGEN.

Gud, hr. Bonnevie!

(I samme øieblik Bonnevie har kysset pigen, og hun river sig løs, kommer fru Bonnevie. Pigen går videre.)

PIGEN

(peger).

Var det der, godseieren gik?

BONNEVIE.

Ja, det var der, han gik.

PIGEN

(ud.)

BONNEVIE

(ser lidt på fruen, går derpå hen og gir hende en ørefik).

Du har mig vel ikke mistænkt?

(Fruen ser et øieblik på ham; man hører stemmer udenfor.)

BONNEVIE.

Kom nu. Men se blid ud, Tulla, for der kommer de andre.

(Fruen ser blid ud. Bonnevie tar hende under armen, og de går op mod baggrunden, hvor man ser nogle af de andre komme.)

Anden akt.

Senere paa formiddagen. I en havestue.

Første scene.

Løven. Fru Løven.

LØVEN

(smilende).

I og for sig har jeg ikke noget imod det, kan du skjønne.

FRU LØVEN

(også smilende).

I og for sig har du altså noget imod det?

LØVEN.

Nei, i og for sig har jeg ikke noget imod det.

FRU LØVEN.

I og for sig blir det altså, som det har været før!

LØVEN.

Jeg gruer bare lidt til vinteren, ser du.

FRU LØVEN.

Til vinteren?

LØVEN.

Ja, dere kvinder ser ikke så let den milde komik.

FRU LØVEN.

Vinteren? Den milde komik?

LØVEN.

Inde i byen, i selskaber og sån er det adskillig vanskeligere at være mig i slige tilfælde end dig.

FRU LØVEN.

I slige tilfælde?

LØVEN.

Med alle de kavalererne dine! Folk kan jo ikke vide, hvor lidet du mener med det.

FRU LØVEN.

Jeg har en ren samvittighed, så jeg bryr mig ikke om, hvad folk siger.

LØVEN
(smilende).

Hvis du ikke havde en ren samvittighed,

tror du da, du vilde bryde dig mere om, hvad folk sagde?

Fru Løven.

Nei, men jeg kan ikke være anderledes, end jeg er. Og jeg er udmærket.

Løven.

Man behøver ikke ane det om morgenen, og før sol går ned, så — før man ved ordet af det, står man midt oppe i det.

Fru Løven.

Vilde du gjerne, jeg skulde ha sån erfaring da?

Løven.

Nei, vræng ikke på ordene, — men jeg synes gjerne, du kunde støtte dig til min — min erfaring.

Fru Løven.

Erfaring er.

Løven.

Du går langs tagranden, akkurat som folk, der går i søvne.

Fru Løven

(ler).

Ja, jeg er sikker.

LØVEN.

Du er storartet, Ella. Så ren, så fin, så kysk.

FRU LØVEN.

Slig er jeg, ja!

LØVEN.

Derfor har jeg også kunnet tale åbent og ærlig med dig og fortalt dig mit liv.

FRU LØVEN.

Du har været frygtelig indiskret undertiden ja.

LØVEN.

Men du har da hørt på!

FRU LØVEN.

Jeg har aldrig bedt dig fortælle.

LØVEN.

To briljante unge mennesker som vi, temmelig mange penger, et deiligt barn, et nydeligt hjem — kanske adjutant hos kongen til næste år. Tænk, om alt det ikke skulde holde! (Lidt efter). Jeg ved, hvor let der brydes ind i et ægteskab. Jeg har jo — desværre — selv ikke været helt udadlelig i så henseende, og ingen udenforstående skulde ha anet, at noget var påfærde. Å det er så let, det er så let! Når en dame er gift, er det det samme som, at døren står på klem.

FRU LØVEN.

Du taler dig aldeles varm.

LØVEN.

Jeg ved jo godt, at du ikke bryr dig om nogen anden. Og at jeg er den eneste. (De klapper hverandre.)

FRU LØVEN.

Så! Nu ikke mere om dette! Jeg kan ikke gjøre noget galt.

LØVEN.

Nei fy!

FRU LØVEN.

(ler først lidt, ser på ham).

End du da?

LØVEN.

Jeg kjæmper daglig.

FRU LØVEN.

Kjæmper?

LØVEN.

Jeg mener, jeg må hver dag sige til mig selv, — jeg siger hver dag til mig selv, mener jeg, at jeg har det langt lykkeligere nu, — at ægteskabet i en så lykkelig form som vort er den eneste rigtige, naturlige lykke. Og føler det, du. Føler det, Ella.

FRU LØVEN.

Jaså! — Så du kjæmper hver dag, du!

LØVEN.

Der kommer Gert. Han har vel ikke begyndt at gjøre kur til dig?

FRU LØVEN

(leende).

Jeg ved ikke rigtig endnu.

LØVEN.

Gert er mystisk. Det er ingen, som ved noget rigtig om Gert.

FRU LØVEN.

Han er den eneste!

LØVEN.

Hm! Man må da ialfald se ud, som man kunde være løitnant, forat du skal bli indtaget! (Til Gert). Er der tid til at bade før middagen?

Anden scene.

De forrige. Gert.

GERT.

Ja, De har en hel time.

(Løven går. Gert ser på fru Løven. Hun smiler.)

GERT.

De er skjøn!

FRU LØVEN.

Synes De? — — Sån som De stirrer paa mig! Smil lidt ialfald.

GERT.

Fordi De er så vakker.

FRU LØVEN.

Å så forfærdelig vakker er jeg da ikke.

GERT.

Jo!

FRU LØVEN.

Men med Dem vilde jeg helst tale om noget andet.

GERT.

Nei!

FRU LØVEN.

Nei — haha. Hvad siger De nei til?

GERT.

Når jeg lukker øinene, så ser jeg munden, bare munden og smilet, som ikke kan være til mere end ét menneske.

FRU LØVEN.

Og så siger De hundrede ganger: Jeg elsker Dem.

GERT.

Bed mig ikke om at sige det.

FRU LØVEN.

Bede Dem?

GERT.

Siger jeg det med ord, så begynder det. (Stærkt). Hør paa mig!

FRU LØVEN

(revet med).

Ja, ja, jeg hører. — — Men hvad er det, hvad mener De?

GERT

(i den ganske rolige, stille tonen igjen).

Jeg har jo sagt, hvad det er.

FRU LØVEN.

Nei, De har ingenting sagt.

GERT.

Sådant behøver ikke at siges.

(Liden bitte pause.)

FRU LØVEN.

Men at De —

GERT.

Ja, jeg.

FRU LØVEN.

De, som synes, det er en biting.

GERT.

Ja —

FRU LØVEN.

De; som aldrig har talt med mig før nu i dette øieblik — åldrig ellers.

GERT.

Jah!

FRU LØVEN.

De, som synes, jeg er en koket gås.

GERT.

Jeg har jo aldrig talt med Dem.

FRU LØVEN.

Nei, derfor talte De aldrig med mig.

GERT.

De er den skjønneste kvinde — De er deilig.

FRU LØVEN.

Midt på lyse dagen?

GERT.

Ja! Nu solen skinner!

FRU LØVEN.

De står ganske rolig og stille og siger det alvorlig.

GERT.

Jeg er svimmel, jeg tør ikke røre mig.

(Liden pause.)

FRU LØVEN.

Men alt dette er da ikke min skyld!

GERT

(i stærk bevægelse).

Skyld! I dette øieblik føler jeg den store ligevægt. Jeg er bortenfor sorg og glæde. Liv og død er udenfor mine tanker. Alt er ophævet. De er skjøn. Alt andet er væk — ligegyldigt.

(Man hører stemmer udenfor.)

FRU LØVEN.

Vil De tage mig tilbords idag?

GERT.

(i samme tone som i sin forrige replik).

Nei. Jeg skal ha fru Bonnevie tilbords idag.

FRU LØVEN

(ler lidt.)

GERT.

Hvad?

FRU LØVEN.

De sagde det i en sån underlig tone. (Lidet ophold.) Men kjære Dem da — —

(Man hører stemmerne nærmere.)

GERT
(stille som før).

Er De glad, fordi der kommer nogen?

FRU LØVEN.

Nei! Hvorfor — hvad mener De med det?

GERT.

Så De kan bruge dette til en erindring senere. Og ikke mere.

Tredje scene.

De forrige. Bonnevie. Fru Bonnevie. Seeman. Dr. Fransen. Bull.

BONNEVIE.

Kanske vi afbryder?

GERT.

Nå! Skal vi gå ned og se på de to nye hestene mine?

(Tilslutning.)

BONNEVIE

(til Seeman, doktoren og Bull).

Pas paa Gert, dere!

(De tre herrer hen til fru Løven og følger hende.)

BONNEVIE.

Kan damerne være med og se på?

GERT.

Ja!

BONNEVIE.

Husk på, at dyrene ofte er næsten ligeså slemme som menneskene. — Min kone var den eneste, som lo! — Du ligner en sådan hingst, Fransen, du og hele din familie.

DR. FRANSEN

(vrinsker.)

(Alle ler.)

DR. FRANSEN.

Å! Jeg kan mange dyr!

SEEMAN.

Jeg kan nu også lidt da. Har De hørt mig brøle som en oxe?

BONNEVIE.

Mange ganger!

SEEMAN.

(forstår).

Å nei — ikke på scenen, haha. Men frivillig, virkelig. Jeg har gjort det for fru Løven. Hun lo så godt; ikke sandt, fru Løven? Og jeg kan efterligne næsten alle instrumenter også.

BULL.

(til fru Løven).

Gud, hvor Deres mand er meget finere end disse to dyrene.

(De går.)

FRU BONNEVIE.

Bonnevie!

BONNEVIE.

Er det noget om, at jeg ikke elsker dig?

FRU BONNEVIE.

Plager jeg dig så?

BONNEVIE.

Ja.

FRU BONNEVIE.

Altid?

BONNEVIE.

Ja.

FRU BONNEVIE.

Det var bare, om du vilde bede Løven komme herop et øieblik. Han går dernede med Charlotte.

BONNEVIE.

Hvor går Charlotte?

FRU BONNEVIE.

Der! Nu gik de bag skansen.

BONNEVIE.

Ja! (Går.)

Fjerde scene.

Fru Bonnevie. (Lidt efter) Løven. Fru Bonnevie står først og ser efter manden, så sætter hun sig og tørker hurtig øinene. Når Løven kommer ind, smiler hun.

FRU BONNEVIE.

Undskyld, men jeg er i så dårligt humør.

LØVEN.

Må damer smile, når de er i dårligt humør?

FRU BONNEVIE.

Hvad er det med Bonnevie?

LØVEN.

Med Bonnevie?

FRU BONNEVIE.

Ingen bryr sig om mig. Dere bare konverserer mig lidt, og så går dere videre. Når jeg træder ind i stuen, hvor dere andre er, føler jeg det, som om jeg var ophovnet i ansigtet. Jeg føler mig så klodset. Jeg smiler, når jeg har lyst til at gråte, og gråter, når jeg godt kunde smile.

LØVEN.

Lad os sætte os, kjære fru Marie. (Han tar hendes hånd og klapper den.)

FRU BONNEVIE.

Jeg må få lov til at tale til Dem, som er vor nærmeste ven. Jeg trænger så til kjærlighed.

LØVEN

(tar sin hånd hurtig bort.)

FRU BONNEVIE.

Jeg kan ikke gå alene. Jeg er ikke skabt til det. Jeg må ha en. Hvem det så er. Jeg blir dum. Jeg blir gal på denne måden.

LØVEN

(reiser sig.)

FRU BONNEVIE.

Synes De, det er rart, at jeg taler således til Dem? Sig det, hvis De synes det. Men hvad er det med Bonnevie. Hvorfor?

LØVEN.

Jeg ved virkelig ingenting om Bonnevie, jeg.

FRU BONNEVIE.

Det er ikke for at spørge Dem ud.

LØVEN.

Hvad er det egentlig da, lille frue?

FRU BONNEVIE.

De behøver ikke være så logisk. Men jeg er da ikke mere end et menneske. — Hvad er det? Hvorfor? Aldrig ser jeg ham. Han skyr mig. Aldrig et blik — aldrig et kjærtegn. Og jeg elsker ham. Hans styrke. Hans åbenhed. Hans ligefremhed. Hans klarhed. At alle synes, han er morsom. At han er ligedan overfor alle mennesker — undtagen lige overfor mig. Og jeg er jo ung. Jeg er da ikke styg.

LØVEN

(sætter sig).

Nei, det ved gud De ikke er. (Tar hendes hånd). Jeg tror, jeg ved, hvad det er.

FRU BONNEVIE.

Hvad er det?

LØVEN.

De er ulykkelig forelsket.

FRU BONNEVIE.

Ja.

LØVEN.

Og det er Deres mand, De er forelsket i.

FRU BONNEVIE.

Ja.

LØVEN.

Det er det!

FRU BONNEVIE.

Ja! Det ved jeg jo. Det er jo det, jeg sidder og siger Dem.

LØVEN.

Ja men det er grunden til altsammen. Og hvad værre er!

FRU BONNEVIE.

Hvad er det?

LØVEN.

De viser ham det.

FRU BONNEVIE.

Jeg kan ikke spille komedie.

LØVEN.

Men den forelskelsen skræmmer os andre også.

FRU BONNEVIE.

Os?

LØVEN.

Vi ser, at det ikke nytter noget.

FRU BONNEVIE.

Men det gjør jo ingenting.

LØVEN.

Gjør det ingenting? De klager jo over, at vi andre heller ikke bryr os om Dem. De siger jo udtrykkelig, at en må De ha, hvem det så er. At De trænger til kjærlighed, fru Marie.

FRU BONNEVIE
(efter et lidet ophold).

Tror De da, at nogen kunde bli indtaget i mig?

LØVEN.

Om jeg tror!

FRU BONNEVIE.

Er det sandt? Det er akkurat, som jeg har gåt i tåge. Jeg puster lettere nu, bare fordi De taler således til mig.

LØVEN.

De er som ilden under asken. Man hverken ser eller føler den strax. Man må komme nærmere. Da først føles den varme, som er om hele Deres væsen. Det er rigtig med tågen. Man må komme indi den. Tæt hen til Dem, Marie Bonnevie. Og da tar De alle. At jeg ikke før har set! De kan jo ikke styre Deres øine, når De elsker. Øinene blir større og sortere, end de er af naturen. Deres mund skjælver. — De glemmer, at der er nogen i stuen. — De glemmer alt andet i Deres lidenskab. Ikke vend Dem bort fra mig! Deres nakkehår krøller sig af sig selv, sådan står De i ild, når De elsker. (Kysser hendes hånd.)

FRU BONNEVIE

(stille).

Ja, jeg elsker ham.

LØVEN

(stanser lidt, derpå som i spøg).

Der kan De se.

FRU BONNEVIE.

Hvad kan jeg se?

LØVEN

(smiler, men svarer ikke.)

FRU BONNEVIE.

Gjøre ham jaloux, mener De. La ham bli forelsket i mig. La andre gjøre kur til mig. Være ligegyldig. Bruge de samme våben som han. Det er det, De mener?

LØVEN

(svarer ikke.)

FRU BONNEVIE.

Hvad?

LØVEN

(adspredt).

Ja — bruge de samme våben som han.

FRU BONNEVIE.

For De kjender ham jo så godt. De er hans bedste ven. Ikke sandt?

LØVEN.

Jo, jeg er en af hans bedste venner.

FRU BONNEVIE

(reiser sig, går lidt frem og tilbage).

Jeg har altid troet, at De var så fin og ridderlig, at De aldrig vilde misbruge en fortrolighed, at jeg så sikkert kunde stole paa Dem. — (Stanser og ser på ham.)

LØVEN

(lidt i forlegenhed).

Men kjære Dem fru Bonnevie, De har da ikke misforstået mig. (Ivrigere). Jeg tror på én lykke, — på én kjærlighed — kjærligheden i ægteskabet. Før jeg blev gift med Ella, troede jeg aldrig, jeg skulde nå så vidt. Men gudskelov. Hvorledes vilde det gå ellers? Alting vilde ramle. Tro De mig! Familielivet, børnene, selve samfundet. For vi har jo også forpligtelser mod vore medmennesker. Og dette er ikke fraser, for det er dyrt erhvervet

og inderlig følt. Og det skal altid, bestandig være mit mål, selv om også andre følelser fra fortiden af og til skulde komme til at dukke frem. Denne overbevisning har jeg kjæmpet mig til, og det er vel den eneste overbevisning, som duer, tænker jeg.

FRU BONNEVIE.

Hvis det nu ikke var Bonnevie, jeg elsker — hvorfor lytter De? — og hvis ikke De var glad i Ella?

LØVEN

(fort).

Men det er jeg.

FRU BONNEVIE.

Fy, hvor De svarer. (Tar hans hånd). Hvis, siger jeg.

LØVEN.

Nei, lad mig nu gå.

FRU BONNEVIE.

Er De bange?

LØVEN.

Ja.

FRU BONNEVIE.

Hvorfor?

LØVEN.

For følelserne fra fortiden, som af og til dukker frem.

FRU BONNEVIE.

Nei, De slipper ikke, før De har svaret mig. De, som har levet så meget, og som så mange har været glad i. Kunde De?

LØVEN

(stærkt).

Ja.

FRU BONNEVIE.

Kunde De? Tak, tak. — Går De? — De flygter, De flygter akkurat som Josef. Haha!

LØVEN.

Hvad for en Josef?

FRU BONNEVIE.

Josef vel!

LØVEN.

Josef. Jeg! Nei ved De hvad! (Vil ta hende om livet.)

(Middagsklokken lyder.)

FRU BONNEVIE.

Middagsklokken!

(Han går fra hende.)

FRU BONNEVIE

(smilende).

Tak, tak. Nu er jeg sikker. Kjærligheden i ægteskabet, det er den eneste lykke. — Det skjønner jeg.

LØVEN

(tramper i jorden).

Ja død og pine! Det er og det skal være den eneste lykke i livet. Og det er sandelig ikke noget at smile af, fru Bonnevie.

FRU BONNEVIE.

Der kommer Ella nede i alleen.

LØVEN

(glad).

Ja, der kommer Ella. Se, hvor nydelig hun er. Er hun ikke?

FRU BONNEVIE.

Jo.

LØVEN.

Når hun kommer sådan stille smilende opover den buxbomalleen, så må jeg tænke på en af svanerne i kanalen i Potsdam, — lydløs, fornem, glidende. Ja, tænk på, hvad jeg har sagt da, fru Bonnevie. Så skal De se, det blir nok solskin.

FRU BONNEVIE.

Ja jeg skal ikke glemme, hvad De har sagt. Tak. (Går smilende.)

Femte scene.

Løven. Fru Løven.

LØVEN

(nikker venlig til fru Bonnevie og går derpå for at tage imod fru Løven; gir hende heftig hånden).

Jeg har aldrig været så glad i dig som i dette øieblik. Du ser ud, som du gik med en uendelig fryd, ovenikjøbet en dyb, kjær hemmelighed, som du ikke vilde sige til nogen i hele verden. (Omfavner hende.) Så sikker, så tryg jeg føler mig. Så ankerfast! (Da hun vil løs). Nei ikke endnu. Jeg står og tænker på, hvor megen visdom der kan ligge i sånne almindelige trivielle talemåder. F. ex., at ægteskabet er en havn. Ja, er det ikke en havn, du? Men man ved det ikke, før man erfarer det. Å jeg er dig så taknemmelig. Din renhed, din finhed, din kyskhed, — det er altsammen ridderen, som har fældet dragen i mig, vilddyret, råheden, flerkonetilbøieligheden, som vi har fra vore urfædre — de svinene. Hvad, haha? Min kjære, søde, elskede Ella, du behøver ikke kjæmpe, du; men så vinder du heller ingen seier. Nei, det gjør du ikke, Ella. Du føler ikke seirens triumf.

FRU LØVEN.

Men hvad er det med dig? Du er i sånt strålende humør!

LØVEN.

Ja som aldrig før! Jeg er så glad, som om jeg var blit adjutant hos kongen. Og havde fortjent det, Ella, virkelig havde fortjent det.

FRU LØVEN.

Hvad er det da?

LØVEN.

Ja det skulde du vide!

FRU LØVEN.

Du stod her sammen med fru Bonnevie.

LØVEN.

Ja. Haha. Tampen brænder!

FRU LØVEN
(pludselig).

Har du kjæmpet?

LØVEN.

Det skulde du vide!

FRU LØVEN.

Og vundet seier?

LØVEN.

Haha. Haha.

FRU LØVEN
(ler også.)

(Middagsklokken lyder.)

FRU LØVEN.

Middagsklokken!

LØVEN.

Haha. Siger du også middagsklokken. Haha. (Idet de går). Sånt ægtepar findes der ikke i hele byen. Haha. (Stanser et øieblik). Må jeg ha den ære at ha fruen tilbords?

Tredje akt.

Et andet sted i haven. Fra den ene side går til lidt over midten af scenen en jordvold som efter en nedlagt fæstningsskanse. Volden har et knæ frem mod publikum.

Det er efter middagen. I løbet af akten mørkner det en smule.

Første scene.

Lige under skansen. Fru Løven, fru Bonnevie, Bonnevie, Gert, Bull, Seeman, dr. Fransen. Nogle ligger, andre sidder. De drikker kaffe. I forgrunden, så de ikke sees af de andre — foran et stort træ — sidder Løven, mens Charlotte skjænker likør for ham. Løven røger.

LØVEN.

Nei, Ella er ikke sån, Charlotte.

CHARLOTTE.

Er ikke hun? (Op i baggrunden med flasken.)

(Fru Løven og dr. Fransen er kommet frem midt på scenen.)

FRU LØVEN.

Klokken 7 nede ved bryggen altså.

DR. FRANSEN.

Jaja, for vi har da så mange barndomsminder, kjære fru Ella. Fra danseskolen, og fra barneballer og fra kjælketurer i måneskin. Jeg husker første gang, jeg fik lov at trække Dem på kjælke, da var jeg endnu i forlegenhedsperioden. Jeg var så kry! Jeg syntes, De var så meget finere, endskjønt min far var jo ligeså fin som Deres. Deres far var civilingeniør, men min var da i departementet. Men vi leied hos dere. Husker De, vi blev så gode venner, at vi lagde over, at vi skulde kalde hverandres mor for tante.

FRU LØVEN.

De gjorde da aldrig indtryk af at være forlegen.

DR. FRANSEN.

Nei det gik snart over.

FRU LØVEN.

De turde kysse os. Og dengang syntes vi, De var den klogeste og mandigste og mest voxne af alle gutterne.

DR. FRANSEN.

Det var, fordi jeg havde sort krøllet hår. Jeg var penere, ser De, (listig) og det mærkede jeg og benyttede mig af. For den gang hjalp det. Ja det hjælper endnu også — undertiden da. Jeg glæder

mig så til at gå alene med Dem. Det er, som vi to har en stor hemmelighed sammen på grund af vore fælles minder.

FRU LØVEN.

Ja, kom klokken 7; da kommer Seeman også.

FRANSEN.

Seeman! (Ser på hende). Haha. Det mener De ikke! (Op mod baggrunden til de andre.)

LØVEN

(til Charlotte, som nu sætter sig).

Nei, Ella har ikke anlæg for sån at gå og forelske sig.

CHARLOTTE.

Har ikke hun?

LØVEN.

Hun vilde strax komme og sige det til mig.

CHARLOTTE.

Ja, for hun kunde naturligvis ikke lade være at vise det. Og da kunde hun jo ligeså gjerne sige det da. Det var bare list.

LØVEN.

De er da ikke jaloux paa Ella!

CHARLOTTE.

Nei; — hvorfor tror De det? Jeg vilde da ialfald aldrig vise det.

LØVEN.

Er De så listig?

CHARLOTTE.

Ja ved De hvad, så listig er jeg da rigtignok.

LØVEN

(kaster sin cigar, vil reise sig for at ta en ny.)

CHARLOTTE.

Jeg har én, — jeg tog en med. Værsgod, og fyrstikker også. Værsgod.

LØVEN.

Tak, det var da pent af Dem.

CHARLOTTE.

Røger De meget?

LØVEN.

Å — sån lige efter maden.

CHARLOTTE.

Jeg, synes De spiser penere end de andre også. De tygger ikke så hårdt. Det er ligesom modvillig, De sætter tænderne i. Som om det kunde være Dem det samme. Det er nydeligt, synes jeg.

LØVEN.

De er sød, Charlotte.

CHARLOTTE

(svarer først ikke, derpå).

Ja men hvad hjælper det? De tog mig ikke tilbords.

LØVEN.

Haha. Men det har jeg jo forklaret Dem. Jeg —

CHARLOTTE.

Nei, nei — ikke noget derfor og hvorfor og såsom og eftersom. Ugjort gjerning står ikke til at ændre.

LØVEN.

Det kan jo endda komme til at hænde. Vi har jo livet for os.

CHARLOTTE.

Det kan man aldrig vide. Der er ikke så lang tid til hvert menneske, så det gjælder om at nytte tiden. Apropos, jeg undres, om døden varer længer end livet. Det vilde da i grunden være lumpent, hvis ikke livet skulde vare meget længer. Det må da være livet og ikke døden, som er ment med evigheden. Tror De på evigheden?

LØVEN.

Jeg tænker aldrig på sånt, jeg, Charlotte.

CHARLOTTE.

Nei, De har vel ikke fåt tid endnu.

LØVEN.

Endnu?

CHARLOTTE.

Ja. Fordi De har levet så meget. Men vi almindelige mennesker, som ikke oplever noget, vi er nødt til at tænke, vi, skjønt det mange ganger kan være både kjedeligt og vanskeligt og man formelig kan blive beklemt af det. Det er akkurat som paa landet; der tror jeg, at de tænker meget mere end i fine byfamilier. Evigheden f. ex. er meget vanskelig at tænke sig. Den yderste evighed, jeg kan tænke mig, er, når den sidste mand er død, — og der ikke er nogen til at begrave ham.

LØVEN.

Skal det være et mandfolk?

CHARLOTTE.

Ja. Det må være et mandfolk. En modig maur. Træt, med mange rige minder om kjærlighed, stolt lægger han sig ned og dør. En mand som De f. ex. har jeg altid tænkt mig. Hys! Ikke vend Dem pludselig. Men nu sidder hun da virkelig og smiler betydningsfuldt til allesammen.

LØVEN.

Ja men netop det, at hun smiler til allesammen.

CHARLOTTE.

Det er bare, fordi hun ikke rigtig ved, hvem hun skal vælge. Endnu! — Men Bull da! Jeg kunde da aldrig bli forelsket i en sån blottende pur ung fyr. Tyve år gammel! Pyt!

LØVEN.

Men — hahaha — Ella er jo heller ikke forelsket i ham. Hør nu, lille, kjære, kjære Charlotte, De, som i grunden har sån god natur.

CHARLOTTE.

Ikke i grunden. Jeg liker ikke mennesker, som i grunden er så udmærkede. De fårværsgod vise det. Enten er man, eller så er man ikke.

LØVEN.

De, som har sån god natur da og sån livslyst, og som kommer til at se endnu mere seierskjøn ud med tiden, hør på, hvad jeg vil sige Dem, og husk det. I en tid som vor, da er det farlig luft at være ude i, alting er som underminert, og man ved ikke, når det kan springe, og da gjælder det mere end nogensinde om at ha et lunt sted — et sted. De må ikke tro, at jeg i og for sig har noget imod verdensudviklingen eller mod, at den er sån, som den er. Men det kan ikke nytte at lukke øinene og sige, at den ikke er sån. Og det er især de unge, som tror, at det skal være sån, fordi det er sån. Vær forsigtig, kjære lille Charlotte, De er ung og uerfaren, — og husk, hvad jeg har sagt Dem. Der er en lykke i verden. Det er, når to holder af hverandre og stoler paa hverandre. I ægteskabet altså. De ved jo (klapper hende), hvor meget jeg holder af Dem. Derfor er det også, jeg taler således til Dem. Tro mig, jeg har set meget til verden, og oplevet meget.

CHARLOTTE
(stille begeistret).

Ja. Det tror jeg også. Rundt omkring i verden.

LØVEN.

Ja jeg har jo reist en del.

CHARLOTTE.

Men nu vil De holde op?

LØVEN.

Med hvad?

CHARLOTTE.

Jeg synes, De sagde, at De vilde holde op. At reise rundt — vel!

LØVEN.

Jeg har slet ikke snakket noget om at reise rundt. Det, jeg sagde, var, at der er en lykke, og det er, når to holder af hinanden og stoler på hverandre.

CHARLOTTE.

Jaja. Det gjør man jo altid.

LØVEN.

Så?

CHARLOTTE.

Stoler man, så stoler man vel.

LØVEN.

Husk, at det har jeg sagt Dem, — når De engang blir gift.

CHARLOTTE.

Jeg vil ikke gifte mig.

LØVEN.

Hvorfor det?

CHARLOTTE.

Min mand blir vist kjedelig.

LØVEN.

Haha, De er sød, Charlotte.

CHARLOTTE.

Hvor hyggeligt det er at sidde her og tale alvorlig med Dem. Lige tæt ved de andre og alligevel aldeles hemmelig.

LØVEN

(kysser hende på panden).

Lille Charlotte!

CHARLOTTE.

På panden!

LØVEN

(ler.)

CHARLOTTE.

Forstår De ikke, at dette er værre end ingenting! (Går fra ham.)

LØVEN

(leende).

Ja jeg kunde da ikke — her? (Reiser sig også.)

CHARLOTTE

(lynsnart).

Her?

(Bonnevie og fru Løven er imidlertid kommet nedover.)

FRU BONNEVIE.

Å, Fransen! — knyt mit ene skobånd!

SEEMAN.

Må ikke jeg?

FRU BONNEVIE.

Jo, det andre er også gået op.

(De knytter hver sin sko.)

FRU BONNEVIE.

Nu pent og diskret! Ikke ubeskedent! Nu skal Dere få lov til at følge mig ned til badehuset. Men værsgod vær anstændige. Ikke kikke! Så! En under hver arm!

(Hun tar en under hver arm. Idet Seeman går forbi fru Løven, tar han sit ur op, ser betydningsfuldt på det og på fru Løven. Fruen smiler. Fransen stikker syv fingre iveiret. Fruen smiler. De andre går.)

BONNEVIE
(til fru Løven).

Har du set en ko danse paa line?

FRU LØVEN.

Ja, du skulde nu være lidt forsigtig da.

BONNEVIE.

Jeg er sikker på, at hun snørte op begge skoene selv.

FRU LØVEN.

Det skal glæde mig at se, når Marie engang tar revanche.

BONNEVIE.

Værsgod, når hun bare vil gjøre det diskret.

Man får så alligevel de barn, som vorherre har bestemt for ens kone.

FRU LØVEN.

Det er let at snakke!

BONNEVIE.

Man får trøste sig med, at vore venner undertiden får vore egne barn.

FRU LØVEN.

Nei, ved gud om jeg vil høre mere paa dig. Du er for rå.

BONNEVIE.

Det er jeg. Men nogen skal være det også. Så blir Dere andre til gjengjæld så meget finere.

FRU LØVEN.

Charlotte! Bull har sån lyst til at følge med Dem ned og se på kalvene.

CHARLOTTE.

Han vil vist heller se på Dem, fru Løven.

BULL.

Jeg har ikke ytret ringeste ønske om at se på nogle kalver.

FRU LØVEN.

De skal være så morsomme. De hopper og danser. Hvorledes er det, de gjør, Charlotte?

GERT.

Hvad er det for nogle kalver, De snakker om?

FRU LØVEN.

Det er nogle kalver, som fru Bonnevie fortalte, at Charlotte synes, det var så morsomt at se på.

CHARLOTTE.

De kan hilse min søster fru Bonnevie og sige, at det er nogen kalver, som jeg selv har fundet på, fordi jeg gjerne vilde tale med Deres mand. For her paa gården existerer de ikke. Vel, Gert?

GERT.

Nei.

CHARLOTTE.

Nei — der kan De høre. (Til Løven). Jeg vil helst, at hun ikke skal sige det til min søster.

LØVEN.

Nei det gjør hun vist ikke heller. Skal jeg bede hende lade være?

CHARLOTTE.

Nei, ikke gjør det. (Hun ser på ham og går.)

LØVEN

(langsomt efter hende.)

FRU LØVEN.

Nå, Bull!

BULL.

Der var jo ingen kalver.

FRU LØVEN.

Vilde De ha gåt, hvis der var nogen? Haha. Gå nu!

BULL.

Nei jeg gjør ikke.

FRU LØVEN.

De må ikke gjøre Dem latterlig.

BULL.

Hvorfor skal jeg altid gå? Altid gå. Og altid, så nogen ser på det. Nu var De jo næsten alene. (Slår over i en slags spøg). Nå ja! Jeg kan gjerne gå. Så kan De ha det så godt. (Sagte og bønlig). Jeg elsker Dem så forfærdelig, at jeg ikke holder ud at være sammen med Dem, når ikke Deres mand er tilstede.

FRU LØVEN.

Så skynd Dem nu, lille Nikken.

BULL.

Gåde! — Nu løber jeg! (Går meget langsomt og for at være morsom.)

BONNEVIE.

Stakkars volontør!

(Nu sidder fru Løven og Bonnnevie fremme i forgrunden. Gert alene oppe under skansen. En tjener og en tjenestepige kommer og bærer væk kaffestellet, flasker og glas.)

BONNEVIE.

Hun skulde slet ikke bade! For hun havde den kjolen på, som skal hægtes i ryggen. Og det kan hun ikke gjøre alene.

FRU LØVEN.

Gert sover vist. Han er svært stille.

BONNEVIE.

Han generer ikke. Det er jo altid en fordel, når man ikke behøver kaste ud værten.

FRU LØVEN.

Hvis jeg var Marie, vilde jeg skilles.

BONNEVIE.

Men det vil ikke jeg.

FRU LØVEN.

Hvorfor?

BONNEVIE.

Fordi ægteskabet er det bedste skjærmbræt, som findes.

FRU LØVEN.

Kan du ikke tænke dig at være tro?

BONNEVIE.

Ikke uden når jeg er søsyg. Da er jeg svært tro.

FRU LØVEN.

Stakkars Marie!

BONNEVIE.

Ja men du skulde vide, hvor frygtelig hun elsker mig. — Det er i grunden rart, at jeg aldrig gjør kur til dig, Ella.

FRU LØVEN.

Fætter og kusine!

BONNEVIE.

Jeg tror, det kommer mere af, at man kan snakke om alting med dig — sån udenvidere.

FRU LØVEN.

Liker du ikke det?

BONNEVIE.

Nei! Jeg liker bedst damer med religion. De er så pene, når de gjør modstand. De åbner øinene så høit og lukker dem så tæt. Det er nydeligt, kan du tro.

(Seeman kommer, ser sig om, går derpå op til Gert.)

SEEMAN.

Det er svært varmt.

GERT.

De har nok båret det op allerede.

BONNEVIE.

Blev De tørst af at gjøre kur til min kone?

SEEMAN.

Gjøre kur til Deres kone! Haha. Nei det er umuligt. For hun snakker om Dem hele tiden — med sin smukke stemme, — og bebreider os, at vi ikke er så fine og ridderlige mod hende, som De altid er.

BONNEVIE

(til fru Løven).

Der kan du se — uf! Kom, følg med mig, De Seeman. Jeg ved, hvor varerne står.

(Bonnevie og Seeman går. Seeman tar ligesom tilfældig sit ur op og ser på.)

GERT.

Jeg har siddet her og ikke vidst, enten jeg skulde gå eller bli, og så blev jeg naturligvis.

FRU LØVEN.

Hvorfor vilde De ikke bli?

GERT.

Fordi jeg synes, det var så vanskeligt, når jeg skulde træffe Dem igjen.

FRU LØVEN.

Angrer De?

GERT.

Angrer!

FRU LØVEN.

Har De forandret mening?

GERT.

Jeg ved ikke.

FRU LØVEN.

Ved De ikke?

GERT.

Jeg troede, jeg var færdig med denslags ting nu.

FRU LØVEN.

Denslags ting?

GERT.

Jeg har holdt på nu i to år med at vænne mig af.

FRU LØVEN.

Hvad vilde De gjøre nu da?

GERT.

Sidde på min gård med mig selv, til jeg blev klog eller gal.

FRU LØVEN.

De skal jo være så begavet!

GERT.

Å — kanske jeg har bedre hode end de fleste. Men noget egentlig godt hode tror jeg ikke, jeg har. Jeg kan stå som en tosk ligeoverfor de almindeligste ting. — Og så synes jeg, der er noget brutalt i det, at man netop skal bli forelsket i én, som man kjender — sån tilfældigvis kjender — i det landet eller den byen, hvor man tilfældigvis er.

FRU LØVEN.

Hvor vil De, hun skal bo henne?

GERT.

I Peru. Under sydkorset.

FRU LØVEN.

Der er da noget langt i det, De siger. Noget afstand. De andre går lige ind på en i samme gade bestandig.

GERT

(stille hen for sig).

Det er komisk! For hvis jeg siger det, så begynder det.

FRU LØVEN.

Begynder det?

GERT.

Begynder det først, så er jeg ikke herre over mig selv.

FRU LØVEN.

Haha. Er De ræd Deres egne ord, De da!

GERT.

Ja, det er jeg. Det er ordene, som er det værste mange ganger. De hidser. Man føler godt, at de går på egen haand, og at man selv bare dilter efter. Og alligevel!

FRU LØVEN.

Herregud, nogle ord, når man ikke føler noget ved det!

GERT.

Det er jo det fordømte. Man føler alt det, som ordene siger — føler det akkurat, som man selv skulde ha sagt det.

FRU LØVEN.

Og derfor er De bange for at tale med mig.

GERT.

Jeg ved ikke, hvad der er vane i dette, og hvad ikke.

FRU LØVEN.

Det er ligesom kommet gummi paa bagsiden af alle ordene Deres?

GERT.

Ja.

FRU LØVEN.

Og nu ved De hverken ud eller ind, hverken frem eller tilbage?

GERT.

Nei, nu står jeg her og er begavet.

FRU LØVEN.

Det må være kjedeligt at ha det så uryddig. Og så var De kanske ovenikjøbet bange for, at jeg også skulde sidde fast? Bli hængende?

GERT.

Det har hændt så galt før, så jeg ved, hvor meget det hele er værdt.

FRU LØVEN.

Ånei, De kan være ganske tryg. Jeg skal nok klare mig. Jeg blir aldrig hængende hverken i mine egne eller andres ord.

GERT.

Er De så sikker?

FRU LØVEN.
(heftig).

Aldrig!

GERT.

De har kanske aldrig været glad i nogen?

FRU LØVEN.

Nei.

GERT.

I Deres mand?

FRU LØVEN.

Nei.

GERT.

Hvorfor blev De forlovet med ham da?

FRU LØVEN.

Fordi jeg vilde være den første af mine veninder.

GERT.

Gifted De Dem af den grund også?

FRU LØVEN.

Nei, det var nærmest, fordi mine forældre ikke kunde like ham.

GERT.

Har De aldrig tænkt paa at skille Dem?

FRU LØVEN.

Nei. — Det har desuden min søster gjort, så det vil ikke jeg gjøre.

GERT.

Er det altsammen?

FRU LØVEN.

Ja. Hvorfor skulde der være mere? Der er ikke noget perspektiv i mig.

GERT.

Er De ulykkelig?

FRU LØVEN
(stærkt).

Nei, hører De. Jeg har aldrig i mit liv, i ingen henseende følt stærkt, eller længtet hedt, eller troet, eller tvilt, eller håbet. Jeg har bare ladet dag komme paa dag. Jeg har aldrig bryd mig om min mor. Jeg har syntes synd paa min far. Jeg ved ikke, om jeg elsker mit barn. Som ung pige har jeg ikke havt nogen kjærlighedstrang, aldrig som voxen. Jeg elsker fred og ro og små stemninger. Jeg liker at være pen, men jeg vil ikke ha menneskeskjæbner i nærheden af mig. Og hvergang der kommer noget, som ser ud som det vil distrahere mig, vrir jeg hodet af det og tænker paa noget andet. For det kan jeg. Jeg føler mig tynd og fattig som en tør flis. (Har ståt op, er i stærk bevægelse.)

GERT.

For os to måtte det komme meningsløst, som lyn, som tagsten i hodet, som kniv på struben — som hvirvel.

FRU LØVEN
(uvilkårlig).

Ja!

GERT.

Ella! (Han går hen til hende. Hun går op i baggrunden. Han efter. Vil hurtig lægge armen om hendes liv.)

FRU LØVEN
(idet hun viger unda).

Nei. Jeg vil ikke.

(I samme øieblik høres Charlotte og Løven et stykke borte. De taler hviskende hele tiden. Løven vil kysse Charlotte, som ikke vil.)

CHARLOTTE.

Hvorfor siger du det ikke?

LØVEN.

Charlotte!

CHARLOTTE.

Elsker du mig?

(De kommer ind og ser ikke Gert og fru Løven, der er dækket af den fremspringende skanse.)

LØVEN.

Her er ingen.

CHARLOTTE.

Elsker du mig? Sig det først!

LØVEN
(endelig).

Ja!

CHARLOTTE.

Elskede! (Kaster sig om halsen på ham og kysser ham.)

(Fru Løven og Gert vil gå stille bort.)

LØVEN.

Var der nogen?

CHARLOTTE.

Nei, nei. De andre kan ikke være her endnu.

LØVEN.

Husk skovbunden er så blød, så man hører ikke trinene.

CHARLOTTE.

Vi to — vi to — vi to skal være forsigtige sammen. (Om halsen på ham, skriger). Elskede!

LØVEN.

Hys, hys.

FRU BONNEVIE
(som ser dem udenfra, udbrydende).

Charlotte! (Viser sig, taler ud til de andre). Kom, lad os gå!

(Bonnevie, Bull, Fransen og Seeman kommer imidlertid ind.)

CHARLOTTE

(gjemmer sig ind til Løven, som vil løs).

Er fru Løven med? (Farer derpå frem og får øie på Gert og fru Løven). Der er hun! Og sammen med Gert står hun her! Lytter de? Eller hvorfor står de sån sammen? (Til Gert). De skulde skamme Dem, De, som er så gammel.

BONNEVIE

(meget høitidelig).

Vil du værsgod gå op med dig!

CHARLOTTE.

Haha. Du! Du skulde nødig snakke! — Hvad gud har sammenføiet, kan menneskene ikke adskille. To mennesker, som elsker, har gud sammenføiet. (Til fru Løven). Hører De, jeg elsker ham, og han elsker mig. Og alligevel forsvarer han Dem altid. For han er ridderlig. Han går ikke og flaner med alle og enhver. Han mener det, han siger.

FRU BONNEVIE.

Charlotte!

CHARLOTTE.

Du, som ikke kan passe på din egen mand, du skulde ikke bry dig med mig!

FRU BONNEVIE.

Fy, Charlotte!

(Charlotte farer ud.)

BONNEVIE

(til fru Bonnevie).

Det er en deilig opdragelse, hun har fåt.

(Gert stirrer efter Charlotte.)

FRU LØVEN

(ser på Gert og siger sagte til ham).

Hun var som lyn, som hvirvel.

GERT

(nikker og ser efter Charlotte).

Ja. Ja.

FRU BONNEVIE.

Gert, vil De være så snil at la spænde for, så skal jeg kjøre sammen med hende ind til byen iaften.

BONNEVIE.

Ja gjør det, Marie. Reis med hende ind til byen. Du skulde i det hele taget taget dig lidt mere af hende.

FRU BONNEVIE.

Det blir så leit for hende senere.

(Charlotte er imidlertid kommet krybende ind på skansen og kaster grus ned på Løven. Han forstår ikke, hvad det er.)

BULL

(sagte til fru Løven).

Er De svært bedrøvet? De skal se, Deres mand kommer nok til at angre det.

FRU LØVEN

(ser uforstående på ham, derpå).

Det var snilt af Dem, Nikken.

LØVEN

(ser sig om og ser endelig Charlotte vinke til ham).

Nei!

(Alle vender sig om og ser hende.)

LØVEN.

Hysteriske jentunge!

CHARLOTTE

(reiser sig).

Hvad sagde De! (Tar en sten, kaster efter Løven, træffer bare et træ). Gud, å gud! (Går med hænderne for ansigtet.)

GERT

(ser efter Charlotte).

Stakkars, stakkars Charlotte!

FRU LØVEN

(til Gert).

Hun er vist fra Peru?

GERT

(seende efter Charlotte).

Ja, hun er fra Peru.

(Fru Løven ser på Gert.)

FRU BONNEVIE.

Kom, Gert, og følg med op på gården, så reiser vi, såsnart vi har fanget hende. Ikke gå med op, dere andre! Er der hester hjemme?

GERT

(stille og énstonig).

Lad hende sove rolig til imorgen. Kanske hun falder i søvn. Ja, der er hester hjemme. Jeg skal be dem spænde for.

FRU LØVEN.

Når hun skal sove rolig, så behøves der jo ingen hester.

GERT.

Hun skal jo ikke kjøre.

BONNEVIE.

Stå nu ikke i ørsken igjen, Gert. Kom og følg med. Der maa da være en slags orden i alting også. (Holder Løven tilbage, som vil gå efter sin kone). Du skulde bli med op og få dig lidt champagne ovenpå dette.

LØVEN

Champagne nu! Er du gal, du. Det måtte da være et glas selters! (Går efter fru Løven.)

Fjerde akt.

Sammesteds. En stund senere. Lys sommernat.

Første scene.

Fru Løven kommer. Løven efter hende.

LØVEN.

Nu skal du la mig få lov at tale med dig, Ella.

FRU LØVEN.

Hvad er det?

LØVEN.

Hvad det er? Du kan da vide, at jeg har trang til —

FRU LØVEN.

Fordi du kyssed Charlotte? Jeg forsikrer dig til, det er mig aldeles ligegyldigt.

LØVEN.

Du er som forstenet af bedrøvelse.

FRU LØVEN.

Jeg er ikke bedrøvet. Jeg tænker ikke noget på det.

LØVEN.

Det gjør mig så ondt at se dig sån. Jeg vilde heller, du skulde gråte eller være sint på mig.

FRU LØVEN.

Nei, hold nu op. Det er noget andet, jeg tænker på.

LØVEN.

På skilsmisse — Ella?

FRU LØVEN.

Uf nei!

(Hun vil gå.)

LØVEN.

Så dybt foragter du mig? Du skulde ikke være så overlegen.

FRU LØVEN.

Hvad vil du da? Vil du, jeg skal være skinsyg, når jeg ikke er det? Jeg er det ikke.

LØVEN.

Nei, men jeg forlanger, at du skal ta del i —, at du skal forstå, at der er forskjel på os, —

at vi har forskjellige naturer. Husk, du har din ægteskabelige troskab gratis. Ja gratis! — tilgivendes — af naturen. Men jeg — (hun smiler) jeg derimod — hver evige dag bringer jeg offer for vort ægteskab, — ja, ikke offer egentlig, for det er min pligt, og jeg ved, det er til min lykke, til vor fælles lykke og for vort barn, — for vort barn, hører du.

FRU LØVEN
(leende).

Ja jeg hører.

LØVEN.

Le koldt kan du, for det er varm du ikke er, temmelig kjølig endogså, — det har jeg nok mange ganger (sukker) måttet mærke i vort samliv. Der er ikke noget eventyr i dig, ikke noget fantasi, det er, — man skulde ikke se det på dig —, det er *comme bourgeois* altsammen. Men derfor er det også, du har din dyd gratis, som gave uden offer.

FRU LØVEN.

Og du?

LØVEN.

Jeg! Jeg kan ikke se en kvinde uden at komme — uden at det berører mig — virker elektrisk, uden at jeg synes, at jeg har noget med hende at gjøre. Ja, du stirrer! Ingen, hører du, ung eller noget ældre, blond eller brun eller

cendré. Når jeg ser unge piger, som voxer op, og som jeg ved skal bøie sit hode til andre, — da blir jeg vemodig og eftertænksom; — når jeg reiser på jernbane eller rider, og kvinder suser forbi mig, som jeg skal dø fra — hvorfor ikke hun? — hvorfor ikke hun? — hvorfor ikke hun? — spør jeg mig selv, — før det hele er forbi. Jeg har havt lyst til at kvinder skulde udryddes, bare fordi de ikke skulde bli mine. Jeg har følt misundelsens stik i mit hjerte, når jeg har læst om eller set billeder af kvinder, som levede i forrige tider.

FRU LØVEN.

Gamle portræter og sånt?

LØVEN.

Gamle portræter, ja. Det nytter ikke. Du skal vide akkurat hvorledes det er. Jeg har syntes, det var en nydelse at vente på en dame, som kom for sent til stævnemøde, bare fordi jeg da måtte beskjæftige mig med alle dem, som kom utydelig nede i gaden, men som ikke var den rigtige. Og jeg vidste jo, at hun kom. Ja, stir så koldt, du vil. Du skal vide, at ægteskabet er ikke lige let for alle.

FRU LØVEN.

Hvad svarer de da — alle de forskjellige?

LØVEN

(næsten skrigende).

Jeg spør dem jo ikke — ikke! Jeg lar være. Jeg lar netop være. Det er jo deri, det består — ofret!

FRU LØVEN.

Hvor dumt!

LØVEN.

Gjør ikke nar.

FRU LØVEN.

Jeg gjør ikke nar.

LØVEN.

For du kan være glad, du ikke har sån natur.

FRU LØVEN.

Det er vist snarere du, som kan være glad for det.

LØVEN.

Ånei, du slipper ikke så let. Jeg lar mig ikke dupere. Jeg har selv bedraget så meget, så jeg går med øinene åbne og kjender alle metoderne og måderne! Tror du ikke, jeg ser, hvorledes du åbenlyst lar dig gjøre kur til af alle? Det er også en måde! Tror du, jeg tror nogen? Ånei, min ven! Det er ikke bare de, som gjør kur, det er også de, som lar gjøre kur til sig! Der står nok, at hvo den, som ser på en kvinde — og så videre. Men jeg siger dig, at hver den kvinde, som hører på en mand, også — og så videre.

FRU LØVEN.

Der er noget i det!

LØVEN

(fort).

Er der nogen, Ella?

FRU LØVEN.

Fortæl lidt mere!

LØVEN.

Fortæl lidt mere! Det kan jeg virkelig ikke, når du tar det paa den måden. Du afvæbner mig fuldstændig. Det er næsten ikke naturligt dette.

FRU LØVEN

(lidt efter).

Ja, gid der var lidt eventyr i mig også.

LØVEN.

Da måtte nok du også kjæmpe da, Ella.

FRU LØVEN.

Nei.

LØVEN.

Vilde du ikke?

FRU LØVEN.

Nei.

LØVEN.

Nei men gudbevare mig vel! Det var du da nødt til for vort ægteskabs skyld?

FRU LØVEN.

Du ja! ikke jeg!

LØVEN.

Så?

FRU LØVEN.

Du er ikke skabt til at være gift. Jeg er. Men begge ønsker vi, det var omvendt.

LØVEN.

Omvendt — er du gal, du, Ella?

FRU LØVEN.

Du, at du var skabt til det. Jeg, at jeg ikke var.

LØVEN.

Gudvelsigne dig, hvor du snakker. Nu står det paa hode altsammen. (Tænker sig om). Det er akkurat, som det har gjort det i lang tid forresten. For — du har jo ikke gjort noget galt, men det er akkurat, som det er mig, der står her og er jaloux. Og du er ikke jaloux, men det var da virkelig mig, som kyssed Charlotte, — eller hun mig da!

FRU LØVEN.

Sån er det her i verden! En fugl på taget er bedre end ti i hånden.

LØVEN

(leende).

Nei omvendt, kjære Ella, du kom til at sige — haha, der er de tre ulykkelige elskerne dine! Kom kjære Ella, du skal se et sånt forbigående uveir fører os bare dybere og dybere ind i ægteskabet.

FRU LØVEN.

Uf! (Går fort.)

LØVEN.

Nei, men går du fra mig nu igjen da, Ella? (Efter hende.)

Anden scene.

Lidt efter kommer langsomt spaserende Fransen, Bull og Seeman. De røger cigarer allesammen.

DR. FRANSEN.

Joooda! Hvergang der har været familiekatastrofer, må man trække sig tilbage. Det er simpel fair play.

SEEMAN.

Men Gert sagde da ingenting, da De slog på, at det var bedst, at vi reiste imorgen.

FRANSEN.

Nei. Han sagde ingenting. Netop.

SEEMAN.

Pokker også! Endnu er der otte dage til prøverne begynder. Og her havde vi det jo så hyggelig. Akkurat som på hotel. Man kunde bare forlange. Og man mærker ingenting til værten. Det skulde da være drikkepengene, de forbandede drikkepengene. Ikke ved man, hvor meget man skal give, ikke, når man skal give dem, og ikke, hvor — i entreen, eller når man reiser, eller oppe på værelset. Skal man gå ud i kjøkkenet, eller skal man stikke det til dem, akkurat som det var nøglen? Hvor meget giver De?

DR. FRANSEN.

Jeg gir altid en mindre sum til Gert, så besørger han det hele.

SEEMAN.

En mindre sum! Det vil jeg også gjøre.

BULL.

Gud ved, om ikke Gert gjør den mindre summen Deres større.

DR. FRANSEN.

Er De krakilsk, Bull?

SEEMAN.

Nei, det vilde da være flaut.

BULL.

De får gjøre den mindre summen større, så resikerer De ingenting.

SEEMAN.

Et par kroner mere, mener De?

DR. FRANSEN.

Det er nu en væmmelig uskik med disse drikkepengene da. Jeg begriber ikke, at folk i vor tid vil ta imod sådant. En sådan aristokrat som Gert skulde opdrage sine folk mere demokratisk.

SEEMAN.

Å skidt! Jeg gir det dobbelte af, hvad jeg havde tænkt at gi.

BULL.

Død og pine!

SEEMAN.

Jeg har så alligevel ikke råd til at løse ind min kone.

BULL.

Har De pantsat hende?

SEEMAN.

Nei! Det lar sig ikke gjøre i egentlig betydning. Nei, hun ligger ved bad med barna. Og jeg må skaffe penger. Selvfølgelig! Det er ikke noget at sige på det. Når jeg bare ikke havde brugt dem op.

BULL.

Lån hos doktor Fransen. Han har penger nok.

(Alle tre ler. Især Fransen.)

FRANSEN

(lidt efter, seende på uret).

Jeg skulde nok egentlig ha talt med fru Løven. Nå godnat da! (Går.)

SEEMAN

(smilende).

Ja, jeg skulde nok egentlig også ha talt med fru Løven. — Apropos, tror De, det kunde nytte noget?

BULL

(hidsig).

Hvad?

SEEMAN.

Herregud, så mange penger som han har.

BULL.

Han har lovt sin gamle mor ikke at skrive på for nogen. Det har han sagt til mig. Men De får prøve. De har jo fast gage.

SEEMAN.

Ja, fast er den. Haha. Meget fast. Det blir vist måneskin iaften. Gud ved, om fru Løven har lagt sig.

BULL.

Det har hun vist.

SEEMAN
(seende på sit ur).

Det skulde jeg dog neppe tro. Jeg forsikrer Dem til, jeg troede ikke, at jeg havde en ren følelse igjen i hele kroppen, da jeg lærte hende at kjende. — Og hvad hun er for min kunst! Når hun er i teatret, da blir jeg som forvandlet, stemmen får stærkere klang, replikerne kommer som slynget ud. Jeg glemmer digteren. Det er mig selv, som finder paa ordene. Stemmen får fylde.

BULL.

Det er da, De ruller værst på r'erne?

SEEMAN.

Da er det, jeg ruller værst på r'erne, ja. Haha. Og slig som hun forstår at læse i ens blik. Nu ser jeg nu også undertiden så dybt på hende — ind i hende formelig, så jeg må snu mig, for jeg får vand i øinene, tårer formelig. Nu iaften f. ex. da hun lovte at møde mig.

BULL

(farer på ham).

Bajas! Hvis De ikke nu holder mund, så skal jeg snu den næsen Deres, så De skal få vand i øinene — tårer formelig. Nu iaften f. ex.

SEEMAN.

Nei, men slip mig da. Når De ikke er ordentlig, så kan jeg gå. Er det en maner? Vi står jo her i måneskin og snakker sammen, jo. Har De set sånt! (Går.)

BULL.

Tosken!

SEEMAN

(kommer ind igjen).

Tror De, dr. Fransen gik op på værelset sit?

BULL

(ganske rolig og venlig).

De kan jo gå op og banke på. Kanske støvlerne hans står udenfor, og da er han hjemme naturligvis.

SEEMAN.

Godnat da, Bull. Nu er De jo ganske anderledes jo. Godnat da, Bull.

BULL.

Godnat.

SEEMAN
(går.)

BULL
(tar først hænderne for ansigtet, læner sig derpå op til et træ.)

Tredje scene.

Bull. Løven (røgende).

LØVEN.

Nå, står De her?

BULL
(ser lidt på ham, går derpå hen til ham).

Vil De give mig hånden?

LØVEN.

Men gudvelsigne Dem, hvad er det nu da?

BULL.

Aldrig skal et ord komme over mine læber rettet mod Dem.

LØVEN.

De føler medlidenhed med mig!

BULL.

Jeg har den ridderligste medfølelse med Dem.

LØVEN.

De synes synd på mig. Jeg forsikrer Dem til, Bull, min kone og jeg har aldrig ståt hverandre så nær, som vi gjør nu — nu iaften. Men hør nu: Alvorlig talt, De må virkelig ikke vise mig så tydelig, at De er forlibt i min kone. Der kan meget let komme noget mildt komisk over mig ved det. Ægteskabet er høist for to, Bull. Og vanskeligt selv da mange ganger, på grund af de mange fiender, som det har at kjæmpe mod, ydre og indre fiender. Jeg vil ikke vide noget om Deres følelser. Sånt må man ikke sige til manden. Det er fast taxt, det. Manden kan jo komme i den pinligste forlegenhed. Foruden, at det jo er uklogt — når man ser det fra Deres standpunkt da, haha.

BULL.

Jeg ønsker af mit inderste hjerte, at Dere må bli lykkelige.

LØVEN.

Tak skal De ha, Bull. Tak for Deres ønsker. Det skal vi nok, Bull.

BULL

(lidt efter).

At hun skal være gift med Dem!

LØVEN

(ler.)

BULL.

Ja, De skulde ikke være så sikker.

LØVEN
(skarpt).

Hvad?

BULL.

Jeg mente ingenting. Jeg sagde ingenting. Jeg føler, jeg opfører mig som en gut. Jeg ber hende om forladelse. Hende ber jeg om forladelse. Hører De! Hende. Fru Løven, Ella Løven — Ella! (Farer ud.)

LØVEN
(ser efter ham).

Stakkar! — — — Det er virkelig vanskeligt at være gift!

Fjerde scene.

Løven. Fru Bonnevie. (Fru Bonnevie kommer meget hurtig.)

FRU BONNEVIE.

Løven, skynd Dem, tag mig om livet.

LØVEN.

Nei, men fru Bonnevie?

FRU BONNEVIE.

Skynd Dem!

LØVEN.

Jeg indlader mig aldeles ikke på sånt mere.

FRU BONNEVIE.

Det er ikke for alvor.

LØVEN.

Ikke for spøg heller.

FRU BONNEVIE.

Skynd Dem nu!

LØVEN.

Men er der da ikke blussel i Dem, lille frue?

FRU BONNEVIE.

Der kommer han, der kommer han. Skynd Dem. Jeg vil bruge Deres råd. Jeg vil gjøre ham jaloux.

LØVEN.

Jeg har svoret høit og helligt, at jeg aldrig — — Rør mig ikke!

FRU BONNEVIE.

Når det er spøg, behøver De da ikke være Josef.

LØVEN

(rasende).

Jeg er ingen Josef.

FRU BONNEVIE.

Der er han! (Tar Løvens hånd.)

LØVEN.

Ja, jeg går. (River sig løs.)

Femte scene.

De forrige. Bonnevie.

BONNEVIE
(ser på dem).

Så du er ingen Josef?

LØVEN.

Herregud! Jeg står jo her med cigar. Jeg kan da ikke —

BONNEVIE.

Gud ved, hvad du kan.

LØVEN
(alvorlig).

Forklar spøgen, fru Bonnevie.

FRU BONNEVIE.

Du, som er så vittig, må da kunne forstå, når andre spøger også!

BONNEVIE
(til Løven).

For et par timer siden var det en ung, ukonfirmeret pige —

FRU BONNEVIE.

Du har jo også kysset Charlotte idag.

BONNEVIE.

Jeg er hendes svoger.

FRU BONNEVIE.

Ja, du bare bad mig om at huske på det.

(Liden pause.)

LØVEN.

Du tror da ikke for alvor om mig, at —

BONNEVIE.

Jo, alting tror jeg om dig. I så henseende. Ligesom du om mig. Vi kjender hverandre. Vi er venner.

LØVEN.

Det er virkelig for galt.

BONNEVIE.

Det synes jeg også. Fordi det er mig, det gjælder.

LØVEN.

Ligeoverfor min bedste ven?

BONNEVIE.

Det pleier ikke at afholde dig mere end cigarer. Fru Tidemand og Anna Bramsen og Guri

Fougner og fru Selmer og fru Maggie Hansen og hendes søster Johanne og den franske damen —

LØVEN.

Madame Tillerand?

BONNEVIE.

Ja — og Fia og fru Meyer og Anna Holm — de var også allesammen gift med dine bedste venner.

LØVEN.

Nei, ved du hvad — bedste venner?

BONNEVIE.

Jeg hørte aldrig, du var nogen Josef af den grund.

LØVEN.

Jeg stod her — gudforlade mig — jeg stod her — hvad skal jeg kalde det — og gjorde netop det modsatte — ikke sandt, fru Bonnevie?

BONNEVIE.

Det modsatte?

LØVEN.

Ja! (Opfordrende). Fru Bonnevie!

FRU BONNEVIE.

Om nu Løven gjorde lidt kur?

LØVEN.

Men, fru Bonnevie!

FRU BONNEVIE.

Naar du liker en dame og har lyst til at tale med hende, så er jeg da altid hensynsfuld — jeg er bange for at være til hinder, jeg går af veien.

BONNEVIE.

Det er meget muligt. Men det gjør jeg død og pine ikke.

LØVEN.

Jeg vil gå og lægge mig. Godnat. (Med vægt). Kjære Bonnevie — et lykkeligt ægteskab er den eneste lykke for to mennesker.

BONNEVIE.

For tre mener du vist. Ja, ja, vi skal snakke sammen, Josef!

LØVEN
(stille og høitidelig).

Nei, Josef kan man ikke kalde mig. Endnu da; men vent bare — bare vent! (Går.)

BONNEVIE
(vender sig mod fruen og stirrer på hende.)

FRU BONNEVIE
(går hen til ham).

Du har mig vel ikke mistænkt? (Gir ham en ørefik.)

BONNEVIE

(hæver hånden.)

FRU BONNEVIE

(blir stående og stirrer, derpå).

Vær nu blid, guttemand! (Går.)

BONNEVIE

(står et øieblik. Så går hans sinne lidt efter lidt over. Han blir blidere, ler og går efter hende).

Honningkaken!

Sjette scene.

Gert. Fru Løven. Gert kommer langsomt gående, sætter sig på en bænk under skansen. Lidt efter kommer fru Løven oppe på skansen. Hun står og ser en liden stund på ham.

FRU LØVEN.

Er De glad nu?

GERT

(hurtig op, går et par skridt frem, før han vender sig til fru Løven).

Ja!

FRU LØVEN.

De, som troede, De var færdig med denslags ting!

GERT.

Ja, nu er jeg fri.

FRU LØVEN.

Er De fri?

GERT.

Nu kan jeg bli general, når det skal være.

FRU LØVEN.

General?

GERT.

General eller brigant! Jeg havde lyst til at være fører for mange eller den ene, som var mod alle. Jeg syntes simpelthen, jeg havde alle muligheder i mig, al vårens lyst til at gjøre livet om, både evnen til at gå ud i verden og la noget ske, og til at spørge langt, langt nede i mig selv. Men aldrig, aldrig blev det til noget. Ingen magt! Ingen klarhed. Ingen vei i mørket. Ingen forbindelse mellem tingene. Ingenting har jeg nået, fordi jeg troede, det var så nødvendigt at finde den ene, ene, før jeg døde. (Høit). Og der må da være noget andet her i livet? Jeg kan da ikke dø med dette? Firti år og ikke andet end kjærlighed, kvinder, kjøn!

(Lidet ophold.)

FRU LØVEN

(sagte).

Er der ikke forskjel på kjærlighed da?

GERT.

Er der? Resultatet var det samme, enten jeg kaldte hende min snut eller min lilje. Ingenting er igjen. Her står jeg lige fattig og gruer for at gå i hi.

FRU LØVEN.

Men nu har De vænnet Dem fra?

GERT

(glad i stemmen igjen).

Ja.

FRU LØVEN.

Nu kan De bli general, når De vil.

GERT.

Ja.

FRU LØVEN.

Fy — den stygge kjærligheden. Lad os trampe paa den.

GERT.

Ja.

(De tramper.)

GERT.

Nu har jeg nået helt op til der, hvor De lyser, kolde månestråle, høit over begjærets verden. Deres øie ser ud, som det var fuldt af længsel; — længes De nogensinde? Vi troede, De var en gåde, og det var bare, fordi De var kold, — og vi syntes, at der måtte være tidobbelt bund i Deres sjæl, fordi De var så strålende skjøn. Men mig vilde De ikke narre. Hvordan kunde De være så ærlig?

FRU LØVEN.

Ja de ordene! De ordene! Men Charlotte da?

GERT.

Det er jo netop hende — det er hende, jeg ikke er glad i. Ja, ikke i Dem heller, haha.

FRU LØVEN.

Haha.

GERT.

Hun er jo dum, tøset, og forskjellen i alder da! Hun vilde snart gjøre mig til hanrei, og ingen kunde fortænke hende i det — uden jeg selv. De vilde ha været en udmærket husfrue. — Nei, det med Charlotte vilde jo være meningsløst. Hvor længe vilde det vare? Et øieblik!

FRU LØVEN.

Hvorfor skal der være mindre mening i de få gode øieblikke end i de mange døde timer? — Der kommer Charlotte. Farvel. (Går til høire.)

GERT

(svarer ikke, ser kun på Charlotte. Han trækker sig lidt til siden.)

Sidste scene.

Charlotte kommer. Hun ser sig speidende om og sætter sig derpå foran det store træ i forgrunden.

CHARLOTTE.

Å gud! å gud!

(Lidet ophold.)

(Gert farer frem og blir stående. Charlotte reiser sig fort.)

CHARLOTTE.

Jeg blev så bange. Hvad er det? Hvad er det?

GERT

(mumler utydelig.)

CHARLOTTE.

Hvad?

GERT.

Synes De ikke — synes De ikke, det er en pen have?

CHARLOTTE.

Jeg synes ikke, andre folks haver er noget pene, jeg. Hvis det var min, så —

GERT.

Vil De ha alt det, jeg eier — godset — pengene?

CHARLOTTE.

Ja, ja. Giv mig alle Deres penger.

GERT

(ser først lidt rådløs på hende, derpå hårdt).

De får ikke mere end halvdelen. Resten vil jeg bruge til noget, som der er mening i. (Går fort.)

CHARLOTTE

(ler).

Gud, hvor han var rar. Han er vist ikke rigtig i hodet. Han skar tænder! Uf det er mørkt her. Og det suser så underlig. (Løber fort ud til venstre.)

Lidt efter kommer

GERT

(ropende).

Charlotte!

(Ingen svarer. Han står lidt. Pludselig farer han derhen, hvor fru Løven gik ud og roper hviskende)

Ella!

(Ingen svarer. Han læner sig op til skansen med korslagte arme og ser ret frem for sig.)

* * *

KJØBENHAVN. I. COHENS BOGTRYKKERI. A. A. LANGE & CO.

Christiania.